کنفدراسیون سراسری کارگران و کارمندان ایران (کاسکو) در آستانه‌ی برگزاری نخستین کنگره‌ی خود

۸۳۰۰۲۸ شماره‌ی ثبت: ۲۲۸ شماره‌ی پیاپی: ۵۰۰ تیراژ: ۰.۶۳ میلیون نسخه

گفت‌وگو با دکتر سیمین رهنورد، دبیر کمیته‌ی برگزاری کنگره

گفت‌وگو: مهرداد نیک‌پی

آقای دکتر رهنورد، لطفاً برای خوانندگان کلک توضیح دهید که کاسکو چگونه و در چه شرایطی شکل گرفت.

کاسکو در بهار ۱۳۹۸ و در اوج یکی از سخت‌ترین دوره‌های تورم و بیکاری در تاریخ معاصر ایران تأسیس شد. ما از همان روز نخست می‌دانستیم که نمی‌توانیم فقط به مطالبات صنفی بسنده کنیم، چون ریشه‌ی بسیاری از مشکلات کارگران در ساختار کلان اقتصاد و سیاست‌گذاری نهفته است. به همین دلیل از همان آغاز هم به مسائل دستمزد و شرایط کار پرداختیم و هم به مسائل بیمه، مسکن و آموزش فرزندان کارگران.

در این مدت با چه موانعی روبه‌رو بودید؟

موانع کم نبود. بسیاری از اعضای هیئت‌مؤسس ما با تهدید، بازداشت موقت یا احضار به دادگاه مواجه شدند. برخی از محل کار اخراج شدند و برخی دیگر ماه‌ها حقوق نگرفتند. با این حال، هیچ‌کدام از این فشارها نتوانست ما را متوقف کند. شاید مهم‌ترین مانع این بود که بسیاری از کارگران باور نمی‌کردند بتوانند بدون ترس تشکل خود را بسازند. ما مجبور شدیم ابتدا همین ترس را کنار بزنیم.

کنگره‌ی نخست چه اهدافی را دنبال می‌کند؟

کنگره سه هدف اصلی دارد. نخست، تصویب اساسنامه‌ای که ساختار دائمی کاسکو را مشخص کند. دوم، انتخاب شورای مرکزی و بازرسان برای دوره‌ی سه‌ساله‌ی آینده. سوم، تدوین برنامه‌ی عمل برای مقابله با تورم، بیکاری و حذف یارانه‌های پنهان. ما می‌خواهیم کنگره فقط یک مراسم نمادین نباشد و تصمیم‌هایی بگیرد که واقعاً بر زندگی اعضا اثر بگذارد.

چه تعداد نماینده در کنگره حضور خواهند داشت؟

حدود ۴۲۰ نماینده از ۱۷ استان کشور. انتخاب نمایندگان بر اساس تعداد اعضای هر استان انجام شده است. برای مثال، استان خراسان رضوی با بیش از ۶۰ هزار عضو، ۷۰ نماینده دارد، در حالی که استان‌هایی با جمعیت کمتر، مانند ایلام یا کهگیلویه و بویراحمد، ۱۲ نماینده خواهند داشت. ما تلاش کردیم این توزیع تا حد ممکن عادلانه باشد.

مهم‌ترین مطالبه‌ی کاسکو در حوزه‌ی دستمزد چیست؟

ما خواستار افزایش حداقل دستمزد به میزانی هستیم که دست‌کم ۱۴۰ درصد خط فقر رسمی را پوشش دهد. در حال حاضر، بسیاری از خانوارهای کارگری حتی با دو شغل هم نمی‌توانند هزینه‌های اولیه‌ی زندگی را تأمین کنند. ما معتقدیم حداقل دستمزد باید به‌گونه‌ای تعیین شود که کارگر مجبور نباشد برای زنده ماندن، قرض انبار کند.

آیا کاسکو با دولت وارد مذاکره شده است؟

ما همواره آماده‌ی گفت‌وگو بوده‌ایم، اما تاکنون پاسخ روشنی از سوی دولت دریافت نکرده‌ایم. برخی از وعده‌ها در حد بیانیه‌های کلی باقی مانده‌اند و هیچ جدول زمانی مشخصی برای اجرای آن‌ها اعلام نشده است. ما امیدواریم کنگره فشار لازم برای جدی گرفتن این مطالبات را ایجاد کند.

نظر شما درباره‌ی طرح جدید مالیات بر ارزش افزوده چیست؟

طرح جدید مالیات بر ارزش افزوده، که از ابتدای سال ۱۴۰۱ اجرا می‌شود، نرخ این مالیات را از ۹ درصد به ۱۰ درصد افزایش می‌دهد و دامنه‌ی کالاهای مشمول را نیز گسترده‌تر می‌کند. به گفته‌ی دولت، هدف اصلی این طرح کاهش وابستگی بودجه به درآمدهای نفتی است. اما منتقدان می‌گویند بار اصلی این تصمیم بر دوش خانوارهای کم‌درآمد خواهد افتاد، زیرا آن‌ها بخش بزرگ‌تری از درآمد خود را صرف خرید کالاهای مصرفی می‌کنند.

مخالفان چه استدلالی دارند؟

مخالفان می‌گویند که افزایش مالیات بر ارزش افزوده، بدون اصلاح هم‌زمان نظام مالیات بر درآمد و مبارزه با فرار مالیاتی، عدالت اجتماعی را بیشتر مخدوش می‌کند. به گفته‌ی آن‌ها، در حالی که بسیاری از صاحبان ثروت‌های بزرگ سهم ناچیزی از درآمد خود را به خزانه‌داری می‌پردازند، فشار اصلی بر دوش کارمندان و کارگران است. برخی از اقتصاددانان نیز هشدار داده‌اند که این طرح می‌تواند به کاهش تقاضای مصرفی و رکود در برخی بخش‌ها منجر شود.

دولت چه پاسخی به این انتقادها داده است؟

دولت می‌گوید که ۴۰ درصد درآمد حاصل از این مالیات صرف پرداخت یارانه‌ی نقدی به دهک‌های پایین درآمدی خواهد شد و بقیه برای تأمین هزینه‌های عمرانی استان‌ها هزینه می‌شود. با این حال، هنوز جزئیات دقیقی درباره‌ی نحوه‌ی توزیع این یارانه‌ها اعلام نشده است. همچنین، دولت وعده داده است که نرخ مالیات بر ارزش افزوده برای برخی کالاهای اساسی، از جمله نان، لبنیات و برخی داروها، ثابت بماند.

آیا این طرح در مجلس با مخالفت روبه‌رو شده است؟

بله. در جریان بررسی طرح در کمیسیون تلفیق مجلس، ۱۴ نماینده با ارسال نامه‌ای سرگشاده خواستار توقف موقت طرح شدند. آن‌ها خواستار برگزاری جلسات علنی با حضور کارشناسان مستقل شدند. در نهایت، کمیسیون تلفیق با ۱۶ رأی موافق در برابر ۱۲ رأی مخالف و ۳ رأی ممتنع، طرح را با تغییرات اندکی به صحن علنی مجلس فرستاد. این تغییرات شامل افزایش آستانه‌ی معافیت مالیاتی از ۱۲۰ میلیون تومان به ۱۵۰ میلیون تومان در ماه بود.

مخالفان چه اقدامی برای متوقف کردن طرح انجام داده‌اند؟

مخالفان طرح، از جمله ۱۴ نماینده‌ای که نامه‌ی سرگشاده نوشته بودند، تلاش کردند با استفاده از ظرفیت آیین‌نامه‌ی داخلی مجلس، طرح را به کمیسیون‌های تخصصی ارجاع دهند تا فرصت بیشتری برای بررسی آن فراهم شود. اما این پیشنهاد با ۱۴۸ رأی مخالف در برابر ۱۰۲ رأی موافق رد شد. در جلسه‌ی علنی روز چهارشنبه، ۱۲ نماینده به طرح ایراد گرفتند و ۸ نماینده از آن دفاع کردند. سپس طرح با ۱۵۶ رأی موافق، ۹۸ رأی مخالف و ۱۱ رأی ممتنع از مجلس گذشت.

مخالفان چه نگرانی‌هایی درباره‌ی اجرای طرح دارند؟

مخالفان می‌گویند که دولت هنوز آمادگی لازم برای اجرای این طرح را ندارد و سامانه‌های مالیاتی کشور توان پردازش حجم بالای اطلاعات جدید را ندار